

Tas Latweeschu draungs.

1844. 21. Dezember.

51^{ma}. lappa.



J a u n a s i n n a.

Is Peterburges. Pehrnojā gaddā pa wissu Kreewu Keisera walsti irr noslikschi, leddum lausufchees zaur, pa wissam 274 zilweki; 190 leeli, prohti: 161 wihrischks un 29 feewischki, un 84 behrni. Schahs nelaimes wisswairak notifke zaur to, ka laudis seemas laikä few zellu mekleja pa-ihfinaht, labbi ne apdohmadams, ka daudskahrt pa garraku zellu drihsak' ware peekluht, ne kā pa ihsaku. Jo muhsu mallās laudis tik tohtu fahrigi, few zellu pa-ihfinaht, ka brihscham nedfs aisleegschanas, nedfs pahrnazischanas ko palihds. Un tā pee Kreeweem ne tikween darra semneeki, kas, laikam to zellu ne mas ne sinnadami, few labprahf paschi eebrauz jaunu; bet arri fuhrmanni, kas tok sinn,zik bailigs tahds zessch, tatschu fahribu ne walda, us tahdu wihs fahdu puss-verstic masak braukf, un ne behda wis pahrt to, ko winnus luhds, ko winnem stahsta. »Ak! Deews gan jau palihdsehs!« to fazzidams, tahds lihds ar saweem sirgeem lauschahs zaur, un tā ne ween pats nosliksft, bet arri tee, kas winnom lihds brauz. Turklahe orf ja-apzerre, zik labprahf tee behrni us leddu fliddejahs un trakojahs, un tā daudstreis paleek nelaimig. Widsemme nosliksft, leddum lausufchees zaur, 19 zilweki; Kursemme 6, un Zggauku semme 3. — Akās, woi ahlingds ee-kriticuschi, pehrnojā gaddā pa wissu walstibū irr noslikschi 322 zilweki, un prohti: 163 leeli, 102 wihrischks un 61 feewischks, un 159 behrni Ak! pahrt to gan fotram kristigam zilwekam firds iscruhkstahs, pahrdohmajoht, zik mas daschl wezzaki pahrt saweem behrneem behda! Kas gan behrneem sadarra pee akfahm woi ahlingeem? Bet laudis — Deewam schehl! — tahdas weetas arri labbi ne apsarga, ne dohmadams, zik drihs wisswairak behrni tur warr nahkt nelaimē. Un raug', arri schinni sinnā slaidri parahdahs, ka feewischki wairak un gudraki sinn fargatees no nelaimes, ne kā wihrischki.

Atgrests negeu wehrgs.

Pateefigs notiikums.

Drecha nodasta.

Mahzitajs stahsta wehl: Jo wairak es ar scho atgrestu Ahrikani si runnajohs, jo wairak es tikku pahrleedinahts no ta, ko Deewis zaur sawu schehlastibū pee winna firds bis strahdassis. Es ar to sarunnajohs no svehtas kristis

bas un kā kristigam zilwelkam peenahkabs dīshwoht un barriht; par to wiensch gauschi preezajahs un no firds wehlejahs tā dīshwoht. Es nu biju vahrleezinahs, ka schim mihtlam negeram to swehtu kristibu, ko tas mihtais Pestitais par mihteslibas sihmi eestahdijis, newarreja leegt, un preezajohs, to atsicht walrs ne par weesti un zweeschineku, bet par līhdsmantineeku tahs muhschigas dīshwoschanas. Es us winnu fazziju: Deewos irr apfohljits, dauds taucas ne ween ar to uhdens kristibu apflazzinah, bet ar to rassu fawas debbeschligas schehlastibas. Deewos fakka: »Es isleeschu neween uhdeni us teem istwihkuscheem, un straumes us teem iskaltuscheem; bet es isleeschu mannu Garru us tarou dsimimumu, un mannu zwehtischanan us taweem behrnu behrneem.« (Esaj. 44, 3.)

Neg. Es sinnu un tizzu, ka Deewos eeksch mannim warr raddiht weenu schēkhstu firdi, un eeksch mannim atjaunoht weenu pastahwigu Garru. Wiensch manni warr schēkhsicht no grehkeem ar ihapu, ka es schēkhsits tohpu, un manni masgah, ka es baltaks tohpu, ne kā sneeqs. (Dahw. dsm. 51, 12. 51. 9.)

Mahz. Deewos lai tew schahs schehlastibas dahwanas schēkko un lai tewi eeksch tahn skprina. —

Mahzitais stahsta: Leels preeks man bij dsirdeht, ar kahdu mihtu praktu wiensch no faveem wezzakeem runnaja, no kurreem tas behrnibas laikā bij no sagts, un kā tas no firds wehleja, kaut Deewos arri schohs us kaut kahdu wihsii pee Pestitaja atsibschanas peerwestu. Es fazziju: Warr buht, ka daschi no scheem kuggeem, ko mehs redsam, missionatus aifwedd us Ahprikas semmi, tur tawl wezzaki dīshwo, ka tee tur taweem wezzakeem un gitteem taudim pasluddinatu to preezas mahzibu no Jesus Kristus atpestischanas?

Negeris issauze: Af, mans mihtais lehws, — un manna mihta mahte! — Mihtais, schehligais Pestitais, kaut tu winnu dwehseles isglahbtu, un teem fazziju, ko tu par winnu grehkeem effi zeets!

Mahz. Lai mehs zellōs mettamees un Deewu luhdsam par taru paschu un taru wezzaku dwehselehm.

Neg. Af kungs, darrate to; ta irr labba un mihtiga leeta, luhgt par to nabbagu negeru dwehselehm!

Tas bij jauks un zwehts luhgschanas-nams. Juhrsas smiltis bij ta grīhda; debbeiss tas jumts; klintis, kalsi un juhrsas wiini ta namma seenas. Ta gan nebij ta hda weeta, etaifita preeks Deewa-luhgschanas, bet schoreis ta bij zwehta weeta; un scho weetu ne kad ne aismirfischu. Pateesi, schē bij Deewa-nams un tahs debbeiss wahrti. (1. Mohs. 28, 17.). — Es Deewu luhdsu, negeris raudaja — winnu firds bij pahremta no zwehta preeka. Es līhds ar winnu fajutti Deewa klahrbuhfschanu, un arr' raudaju. Deewa preekschā weenreis redsehs, woi muhsu assaras bij pateefigas, un woi mehs tahs raudajam no kristigas mihtestibas.

Mu bij laiks schēkterees. Kad mehs tai stahwā kalsā uskahpam, es atspee- dohs us winna plezza kā us brahka plezza. — Pasemmiba un pateifschana spih-

deja no wiina ghema. — Alseedams, dewu tam rohku un fazzisu, ka es preeksch wiina krisstibas wehl ar wiina gribboht satiktees.

Neg. Deews lai svehti juhs, mihtais kungs.

Mahz. Un tevi arridsan, mans tizzibas beedris, no schalaika un muhschligi, Amen.

Zaur scho sirfnigu farunna schanu zehlehs manna firdi mihtiga juschana, un us mahju atspakkat eedams, es pahrdohmaju to skaidru un jaiku leeziyu no tizzibas un atgreeschanas us Deewu, ko nu pat pee scha nabbaga negera biju redsejls un dsirdejis. Es dohmaju,zik skaidri tas nu man irr para hdiijes, »ka no schehlastibas mehs effam pestiti cappuschi zaur to tizzibu, un tas ne no mums — ta irr Deewa dahwana; ne zaur darbeem, ka ne weenam nebuhs leelites.« (Ewes, 2, 8—9.). Kas zits, ne ka tas svehtaais gars, kas irr tahs dsihwibas un schehlastibas efahzejs un dewels, warretu tahdu aksu, negantu un tumschu paganu pahrtaijscht par tahdu pahrleesnatu, apgaismotu, pasemiglu un tizzigu krisstu gisweku? — Ko warr no scha weenteefiga un ustizziga pagana tizzibas tee mahztees, kas sauzaohs par apgassmoeem krisligeem, het comehr wehl tahdi naw?

Pehz isklausiju wehl itt fewischki, ka schis jauns zilweks sawam fungam falpoja un mahjäas dsihwoja. Wifs, ko dsirdeju, bij labs; un es arridsan zerreju, ka winsch pastahwigi to turrehs, ko bij apnehmees. Es wehl daschreis ar wiina par tahdahm leetahm farunnajohs, ko es atsinnu preeksch wiina labbas effam. Winsch jo deenas jo wairak eemahzijahs laffit, un sawu bishbelt allassch pee fewis glabbaja un ikreis, kad ween no sawa darba walligs bij, eeksch tahs laffija. Daudsreis to esmu nomannijis, ka tee, kas jaunibä nabbadsibas deht naw warrejuschi eemahzitees grahmatu loffit, ka tee pehz jo svehzigi us to irr dsinnum schees, par sawu dwehfeli gahdaht, un gauschi ilgojuschees, Deewa wahrdus acht un laffit eemahzitees. Gluschi ta tas bij ar scho negeri.

Zau kahdu laiku es biju eeraddis, ar kahdeem deewabishigeem wihreem skneddetas weenreis kahdä weetä sanahke kohpä, tur aprunnatees par debbess leetahm, un Deewu luhgt. Schi weeta nebij tahtu no turrenes, kur tas negeris dsihwoja. Es scho sa-eeschchanu preeksch fewis un zitteem biju atraddis gauschi labbu effam, tadeht es arri gauschi gribbleju-scho negeri lihds nemt, un lai dauds tiku pahrleesnatu no scha atgreesta negera weenteefigas krisfigas buhshanas. Es zerreju, ka zaur to tas gars tahs luhgschanas un Deewa teifschanas pee daschahm dwehselehim captu usmohdinahs un stipriahs, pahr kurru garrigu augumu es gauschi nomohdä biju.

Es kugga koptesnu luhdsu, lai pakautu sawam negeram, man us to faeeschanas weetu lihds eet. Zebschu wiina kungs pats ta nedsihwoja, ka ihsti krisstam zilwekam peenahkahs, nedfs par sawu paschu dwehfeli dauds ko behdoja, rad tas tam comehr patikke, ka es par wiina fullaini ta gahdaju, un ko winsch ar ween ta uscize. Tai deenä, kur kohpä sanahjam, gahju es us to faeeschanas mahju. Kad es cuhval nahzu, eraudsiju es sawu drauqu negeri jaw us zetta apvaksch kohka sehdoht un manni gaidoht. Winsch laffija tai grahmatishä, ko tam biju dewis, un sawu bishbelt bij few sahnös nolizzis. Winsch pozeblehs preezigs un

faggija: »Ak kā es preezajehs, juhs redseht; jaro es ilgi us jums galbijis.«

Mahz. Es tewi gribbu lihds nemit pee saweem draugeem, kas arri ta Kunga Jesus draugi irr. Mehs ik treshdeenas wakkards sanahkam, farunnatees par taahdahm leetahm, kas pee muhsu muhschiga meera derr, un es jerreju, ka tee preezasees, kad arri tu tur atnahksi.

Neg. Mihtais kungs, es ne-esmu zijnigs, nahkt pee taahdeem labbeem kaudim. Es esmu leels grehzineeks; — bet tee irr labbi Kristus draugt.

Mahz. Willum, kad tu tohs praffitu, kad tee tew ikkatris atbildetu, ka tee eshoht tee sikkaki par wisseem. Daschs no teem ne fenn wehl dsihwoja rupjōs grehkōs, un staigaja to plattu pasufchanas zellu, nesinnaja ne ko no Deewa, un bij eeksch dohmahn un wahrdeem Jesus Kristus eenaldneeki. Bet Deewa schehlastilba tohs, irr atgreesusi no wišana nškna zella, un tee nu no wissas firds mihto to Kungu Jesu un klausia wišana wahrdeem; tu tur zittu ne ko nearraddisi, kad nabbagus grehzineekus, kas tur irr sapuljejuschees. dseedaht un runnahit no Jesus Kristus mihestibas, un es tizzu, ka tew taahda dseedaftana labprah patiks.

Neg. Mihtais kungs, taahda dseedaftana ihsteni verr preesch mannis nabagaa negeek.

(Bettorta, veidsama nodaka nahloščā (apvā).)

P. — p—.

(48tai un 49tai lappai pawaddons no wessela bohgena, kur atrohdahs: I. Trescha dolla no tahs mahzibas, kas flimmineekeem par svehtigu uskubbinašchanu un par ihstenu apmeerinaschaunu. II. Kā ja-atbild us 35tu lihds 37tu jautaschanu. III. Peez jaunas jautaschanas is bishbeles. — 50tai un 51mai lappai aktal pawaddons no wessela bohgena, kur atrohdahs: I. Trescha apzereschana par stahsteem no Uhbraäma. II. Dseefmas.)

Sinna, žik naudas 20. Dezember mehn. deenā 1844 eeksch Rihges imafaja
par daschahm prezzezhm.

Par	Makfaja:	Sudr.		Makfaja:	Sudr.			
		naudā.	Rb. R.		naudā.	Rb. R.		
1	pahru rudsu, 116 mahrzinus smaggū	1	35	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku	=	7	20
—	meechdu, 100 mahrzin. smaggū	1	15	—	tabaka	= = = = =	—	75
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggū	2	25	—	sweesta	= = * = = =	2	50
—	ausu	—	70	—	dselses	= = = = = =	—	75
—	firnu	1	60	—	linnu, frohna	= = = = =	1	40
—	rupju rudsu-miltu	1	50	—	brakka	= = = = =	1	40
—	bihdeletu rudsu-miltu	2	10	—	kannepu	= = = = =	—	75
—	bihdeletu kweeschu-miltu	3	30	—	schliktu appiu	= = = = =	2	—
—	meeschu-putraimu	1	70	—	neschlikhtu jeb prezzes appiu	= = = = =	1	20
—	eesfa	1	25	—	muzzu filku, egli muzzā	= = = = =	6	25
—	linnu-sehklas	3	50	—	lašdu muzzā	= = = = =	6	50
—	kannepu-sehklas	1	50	—	fmalkas sahls	= = = = =	4	10
1	wesumu seeua, 30 pohdus smaggū	3	50	—	rupjas baltas sahls	= = = = =	4	50
barrotu wehrschen gaskui pa pohdu	—	1	—	—	mahti brandvihna, püssdegga	= = = = =	8	—
				—	diwdegga	= = = = =	9	50

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s
pee № 50 un 51.

14 un 21. December 1844.

Apzerreschanas par stahsteem no Ahbraäma.

Trescha apzerreschana.

Juhs wiltus nohst! Mans Kungs irr Deews, Ne topschu nodohs sweschâ tees, Es fakku sawâ fîrds skaldrib', Man ne wils Deewa peetizzib'! — Gohds Deewam Tehwam, Dehlam dohts, Tam svehtam Garram weenads gohds! Es tizz' us Deewa mihlestib', Man ne wils wiina peetizzib'.

Laffi pirmâ Mohsus grahmata 12tâ nodallâ, no 11tas lîhds 20tas pantinas. No teem palassiteem wahrdeem lai schodeen mahzamees: Deews tohs sawejus ne atstahj, jeb:

Kâ Ahbrams Egip̄tes semmê sawu seewu Sarai tam Egip̄tes ehninam Waraüm irr atdewis, un pehz to paschu no ta Ehnina aktal atdabbujis.

Tâ kann tee palassiti wahrdi: Un tas notikkahs, kad Ahbrams tuwu pee Egip̄tes nahze, rad winsch us Sarai, sawu seewu, sazzija: Naugî jelle, es sinnu, tew es sam fâistu seewu no waiga. Un kad tew tee Egip̄teri redschs, rad tee sazzih: Schi irr wiina seewa, un nokaus manni, un paturrehs tew dsîhwu. Sakti jelle tew mannu mahsu effam, lai man labbi klahjohs tewis deht, un monna dwehsele tewis labbad paleek dsîhwa. — Schee wahrdi us pirmu dsîrdeschanu kann nepatishkami muhsu aufim, tee mums râhdahs buht nesisprohtami wahrdis. Ja arri kahdu zilweku effam labbi eepasinnuschees, ja schinni eepasihchanas laikâ labbu ween no ta effam dsîrdejusch, un labbu ween pee ta effam redsejusch, un atgadditohs kahds, kas mums no ta ko sliktu, kahdu grehku stahsticu, rad mums tas buhtu nepatishkami dsîrdeht, un mehs ne gribbetum tam wahrdam labprah tizzeht. Tâ pat nu arri scheit pee Ahbrama. Effam ar wiina eepasinnuschees, effam pee wiina atradduschi stirp: tizzibu un mihlesli; winsch ustizzeja Deewam un mihloja sawu tuwaku; kur rad nu paleek wiina tizziba un wiina mihlestiba? Ahbrams fubbina sawu seewu us melleem, un gribbedams sawu dwehsele glahbt, winsch sawu seewu nodohd eeksch sawu eenaidneekuroh-kahm! — Tâ mums ta leeta gan israhdahs us pirmu waigu, bet kâ behrnam ne klahtohs, ja wiina tehws ko darra, kas tam behrnam râhdahs nelabbi buht, ta tehwa darbus tuhdat nelabbus sazzih woi tohs aprah; tapatt arri mums eeksch tizzibas pawahjineem ne klahtohs Ahbrama darbus aprah. Mums turprettim sapuhle galwiia, astrof, woi Ahbrams ir scho leetu ne buhs ar gudru sinnu darrisjis.

Ahbrams sawu seewu Sarai peerunna, lai wiina fakkahs wiina mahsa buht. Kâ rad Ahbramat irr isdeweess, to seewu s tâhdahm leetahm peerunnaht? Tut

irr pateesi ko brihnotees! Ja Sarai buhtu kahda weenteese, tad tur gan ne buhtu ko
 brihnotees, kā Ahbramam irr isdeweess, to peerunnaht, bet Sarai ne bija weenteese.
 Sarai tak sinnaja, kahdas bailes to gaidija, ja ta fazzijahs Ahbrama mahsa buht.
 Tee Egiptesi jaw bija pagani; no laulatas seewas tatschu daschs wehl warreja rantees,
 fargatees, dohmadams, tas jaw man par leelu grehku buhs, laulatu seewu eemihlecht
 u. t. j. pr., bet ja ta fazzijahs buht meita, kam wihra now, kam galwineeka un atree-
 beja now, tad jo ahtri kahdam warreja prahcā schautees, winnas gohdu laupiht. Lai
 jelle muhsu deenās kahds wihrs sawu seewu peerunna, tam ko pa prahcam darriht, kas
 tai seewai buhs prettim; redsehs, zif to wihru buhs, kas atraddihs sawu seewu pa-
 klausigu! Lai sakka tas wihrs: »seewin mihta, tu par lepnī gehrbees, manna kulle
 ne svejz wairs, tew wissas tāhs drahnas pitkt; gehrbees wairak posemmig, redsehs,
 or kahdu kahbu waigu zif dascha to mahzibū usnems!« Zeb lai wihrs sakka: seewin
 mihta, kam tu tahdu eenaidu turri? kam tu tā barrees un blaujees? kas tad, ka
 tewim taisniba irr? tatschu prahca zilwekam ja-atahbjahs, kad zits besprahigtī darra;
 kā nu tas gohda seewischklm kahjahs, tahdahm dusmahm padohtees? zeetees — Deewā
 atdohs, ko launs zilwels atraus! — zif recta seewa tahdu patmahjischanu peenems!
 Sakka gan, katrai seewai wihrs irr seewas galwineeks, seewai buhs wihrū klausigt;
 to wahrdū dsird ar ausi, bet kad jau meitas deenas pahrgahjuschas un seewas deenas
 atnahkuschas, tad rectu recta to mahzibū rahdahs peenehmusi! Tā ne bija pee Sarai.
 Sarai bija fa wa wihra wahrdā atbalss; kad winsch tai ko fazzija, tad winna apstip-
 rina ja sawa wihra balss un wahrdū un mahzibū or darbeem. Es sinnu, kahda tu effi,
 sakka Ahbrams es sinnu, tew kāistu effam; es sinnu, tew ne warr atturreeess prettim,
 kad tu ko gribb, tad jadattra pebz tawas gribbeschanas; talabb leedsees manna seewa
 buht; ja ne w'iraf, ja tew prassa, kas tu tahda effi, tad sakkers buht mannim mahsa.
 — Un kahabb' tad Sarai tik wissat sawam wihrām bija potikama? To jaw dsirde-
 sam. Kahabb, ka ta ne bija sawa wihra prahcam pretti, ta tam ne bija prettineege,
 nej ar wahrdēem, nej ar darbeem. Un kahabb tad wihrām tam wihrām tik vadewiga,
 tik paklausiga bija?. Kahabb, ka Ahbrams buhs par sawu seewu sawadi waldisis, ne
 kā taggad wihti par sawahm seewahm walda. — Ahbrams pat to buhs waldisis ar
 mihestibū un ne ar bahisibū, ar labbu un ne ar launu. Sakka gan kahram wihrām
 pee laulibas, tew buhs sawu seewu mihtoht, icin kā Kristus to draudsi irr mihtohtis; un
 apfohlahs arti wihti Deewām un sawam mahzitajam, sawu seewu tā mihtoht, or
 lehnu un ar klußu qarru par seewu waldis, bet zif daschs, tik ko seewu mahjās-pahrwed-
 dis, tā ne dohd wairs labbu wahrdū un tāt ne rahda wairs labbu waigu! To sunni,
 kas pabenki gütt, to winsch peelabbina ar faldeem wahrdēem seewim klahf, seewai winsch
 ne sinn wairs labbu wahrdū doht. Ne effi kā louwa tāvā namimā, un ne effi aplams
 kauflis sawai faimet; tā mahjā gudrois Sihrafs, bet kas klausia qudro Sihrafu?
 Pohrnahk wihrs us mahjām, us lauku dabbujis eeskästees, kahdā sanadeschanā tik,
 winsch, pohrnahjās pee seewas, sawas dusmas islaisen. Ja pohrnahk mahjās eedsehrees,
 un tam golwa dulla; kam jazeesch par to duliu galwu? — Seewai jazeesch! — Ja
 winsch prassihis woi ko ehst, woi ko gehrbtees, winsch to ne prassihis ic kā luhgdomées,

wiasch to neprassih's ar labbu, turprettim woi pilnâ balst usblaubams feewak, jeb tse flussu nurdedams appaksch fewis, ka ne weena zilweka aufs tohs wahrdu ne wart far prast, bet feewat — feewat buhs saprast wihra prahru, un kad schis ne luhpas ne pakustinatu! — Seewat jamirkst eeksch assarohm pee zik dascha wihra! Winsch irr aprihjis winnas labbumu, winnas gohdu winsch paminnis appaksch kahjahn, winnas meefas winsch irr fiscis un davuis; kur lai tahds wihrs atrohn paklausibu pee feewas? Ram tad patikhees, luhpas likt klahrt pee smirdoschas mutees? Ram tad patikhees azgis eeskattitees eekschâ, kas sibb no weenahm duftmahm? Kur lai gaddahs feewat pacif-schana un mihestiba pee peedsehrufcha, nikna un kauna wihra? — Medsi, Ahbrams ne waldsja par sawu feewu Sarai ar kaunu, tur prettim ar lehnu, flussu garru, ar mihestibu un ar pazeetibu; talabb winsch pee tahs tahdu paklausibu arri atradde. Un ta buhs wisseem wihereem par sawahm feewahm waldiht. Deewa wahrd (Ewes. 5, 28. 1 Kor. 11, 12. Koloff. 3, 19.) mahza: Wihereem peenahkabs sawas feewas mihloht, ka sawu paschu meesu. Wihrs lai ne leppojahs prett to feewu; jo Deewa wahrd mahza: Htlin ka ta feewa irr no ta wihra, tapate arridsan tas wihrs irr zaur to feewu; comehr wissas leetas irr no Deewa! — Wiham ne buhs fabahrgotees prett sawu feewu. Tas apustuls Pehteris (1 Peht. 3, 7.) mahza: Juhs wihti, dsihwojet prahrigi ar sawu feewu kohpâ, un dohdeet tam feewischlim, ka tam wahjakam rikhkam, gohdu, un ka lihds-mantineekam tahs schehlastibas, tahs dsihwibas, ka juhsu luhgshanas ne cohp aiskawetas.

Ahbrams sawu feewu mahza: Galki jelle tew mannu mahsu effam, lai man labbi klahjohs tewis dehl, un manna dwehfele tewis labbad dsihwa paleek. Winsch fakka: lai manna dwehfele tewis labbad dsihwa paleek; winsch ne fakka wihs: lai manna dsihwiba paleek pee mannis, jeb: lai es paleeku dsihws, bet winsch fakka: lai manna dwehfele paleek dsihwa. Ur to wahrdu »dwehfele« Ahbrams scheit gan gribb eesih-meht to zerribu, kas tam bija no ta Kunga nahkusi, — to svehtu apsohlschanu: es tew darrischu par leelu tautu, un tewi svehtischu un darrischu tawu wahrdu leelu. Winsch tuk jaw pee fewim dohmaja râ: ja es mirstu, kur mannim tad behrni gaddf-sees? Es sawu feewu Sarai pasihstu labbi, es sinnu: us winna manna firds ware pakausees, lai ta orri fakkabs manna mahsa buhe, us nelobbeem zelkeem wlanu ne weens ne usdabbihs, winna sinnahs deesgan sawu gohdu fargaht. Un Sarai, fazzis-dama: es esmu Ahbrama mahsa, ne melloja; jo ta bija Ahbrama tehwa melta, bet tee ne bija no weenas mahtes. — Bet ka ar scho leetu buhs? Râ tad Ahbrams, deewabihjigs wihrs buhdams, sawu pussimahsu fewim warreja par feewu turreht? Kas labb tad pee muns ne wehl ne weenam brihw, sawu pussimahsu fewim par feewu nemt? Us to arbildu: Kas Ahbramat bija wehlehts, tas tewim now wehlehts; jo tu ne effi Ahbrams. Za qribbi schinni leetâ Ahbramat darrish lihds, nu tad pee nemm wihsu bauslibu, kas Ahbramat bijusi. Ahbrams irr isgahjis no sawas dsimenes, no sawa tehwa namma, no sawa tehwa semmes, tu paleezi eeksch meera tehwa semmité. Ahbrams irr uszehlis tam Kungam altari, tu tahdu ne effi uszehlis. Ahbrams irr gahjis us Egiptes semmi, tu us turren ne eesi, Ahbrams to apgrassischanu

irr us fewt nehmis, tu né. Un ja tu fakki: to man arri ne waisjaga; jo es esmu kris-
 stiches zilweks; tad es atbilbu: pareissi, tu effi kristiches zilweks; Kristus Jesus te-
 wim no Deewa irr dohts par gudribu, un taisnibu un svehteu-darrischanan un pestisch-
 nu; un Jesus Kristus to naw mahzijis, ka buhtu kahdam zilwekam wehlehts, diwas
 feewas turreht, jeb atkal: sawu pustmahsu feewim par feewu nemt. Ta irr nesaprat-
 tiga un besdeewiga buhchana, ja daschs sawu neschkehstu un beskaunigu dshwoschanu
 gribb aibildinaht ar teem svehteam raksteem, ja winsch sawu besdeewolsbu un beskaun-
 nibu gribb aisklaht ar svehtu bishbeli, fazzidams: ka tad Ahbrams, woi Zehkabs,
 woi Mohsus ta irr darrisjuchi? Tahdeem lai'atbildam: tu jaw ne effi Ahbrams, wok
 Zehkabs, woi Mohsus, un arri muhschigí tahds wihrs ne buhfi, un ja tu weená leetá
 tam gribbi darrischt lihds, tad dorri eeksch zittahm leetahm tam arri lihds; lai tewis atrohn
 scheem wihereem pa wissam lihdsigu. Pee mums jaw ta taisnoschana preeksch Deewa ne
 nahf zaur hauflibas darbeem, bet zaur to tizzibu us Jesu Kristiu. Un ko Kristus ne
 buhtu darrisjis, tas arri tewim naw wehlehts darrischt. Ahbrams sinnaja, ka tee Egip-
 terei bija elku-tizzigí, ka teem ne bja Deewa svehtais wahrds par zella=rahditaju, tad
 nu winsch arri no teem ne warreja ko labbu gaidiht. Ne fakki, jeb ne dohma wiss pee
 feewim: Ja Ahbrams bija tik svehts wihrs, kalobb tad winsch tik tauni no teem Egip-
 tereem dohmaja? Lai nu bija arri tee Egipteri pagani, tak stahwo rakstiches: ta mihsle-
 siba ne dohma us taunu. Sakkains wahrds mahza: Kahds pats buhfi, tahds arri
 raws draugs buhs; kam pascham labba un mihsliga firds irr, tas arri no zitta taunu ne
 gaidihs. Gan taisniba. Bet svehti raksti (Schr. 6, 7.) arri mahza: Ja gribbi
 draugu mekleht, tad mekle to behdu laiká, un ne ustizzees tam tik drihs. Jo zies irr
 par draugu, kamehr winsch sawu laiku noraugahs, bet behdu laiká winsch tewim tahds
 ne paleek. — Un wehl (Mikk. 7, 2, 7.): tee schehligi laudis irr isnihkuschi no tahs
 semmes, un ne weens taisns irr starp zilwekeem; tee gluha wissnotat us affini, tee
 waja ikweens sawu brahli us bohjá-eefchanu. Un atkal (Dahw. ds. 145, 3.):
 Svehtigs irr tas, ka palihdsiba irr tas stipratis Deews, un ka zerriba stahwo us to
 Kungu, sawu Deewu. — Tu jaw buhfi pats pee feewim atraddis, kahda issamissusi
 leeta zilweka firds irr,zik mas zilweks us zilweku warr patautees. Kas tewim scho-
 deen labbu-labbais draugs, tas pehz neeka leetinas tewim paleek pehz par leelus-leelo
 eenaidneku! Ja zilweks zilwekam masak ustizzetu, zik masak eenaidibas tad pasaulé
 rastohs! — Dohd' naudu bes leezineekeem, darra kahdu norunnaschanu bes ka tohs
 wahrduis nooleek melnus us baltu, un kad pehz blehdis sawu wahrdu ne peepilda, tad
 waid' un brehz': kas to buhtu dohmajis! Ja buhtu wiss kreetni zaur leezineekeem,
 zaur papihreem bijis notaishes, rá ka ne warretu weens woi ohts no sawa wahrda
 ateautees, tad zik daschi buhtu draugi scho baltu deenu, kas taggad par ceefahm ftee-
 dami reijahs!

Kad nu Ahbrams Egipteri semmē nahze, tad tee Egipteri scho feewu redseja, ka ta bja
 kchti klaista. Un Warauß leelkungi winnu arridsan redseja, un to teige preeksch War-
 auß, un ta feewa tappe Warauß nammá nemta. — Un tas darrisja Ahbramam labbi
 winnas deht; un tam bija awis, un wehfschi un ehseli, un falpi un falpones, un eh-

selu mahtes un fameelt. Warauß leelkungf flaweja tam Lehnltam Warauß Sarat
 staistumu, un Warauß eo likke nemt us sawu pilis. Us ko zittu gan, kā us negohdi-
 geem darbeem? Ta mums rāhdahs. Bet ne bija wiss tā. Sarai sinnaja sawu
 gohdu taupiht, un tee Egipteri, faut pagani buhdami, sinnaja fewi waldeees. Ja
 ne wairak, pee teem Versereem, kas arri pagani bija, atrohnam, ka schee sinnajuschi
 sawu bruhru gohdu taupiht. Loffam Esteru grahmata (2, 12.): Kad tas nospreests
 laiks ikweenas jaunas mētas bija atgahjis, ka ta pee ta Lehnina Ahawerus nahkt,
 kad winna pehz tas gafpaschas teefas tas 12tais mehnesis bija atgahjis — jo tik ilgi
 tahm bija pilnigi igsresnotees, feschus mehneschus ar mirru etjehm, un feschus mehne-
 schus ar labbas fmarschas sahlehm, ar zittu fewu glihtumu — tad Esteri wedde us
 ta Lehnika nammu. Pee mums zik sawadi! Wehl naw ne dohmahts us kahsahm,
 wehl ta bruhte naw neweenam zilwekampasazzisisti, kahdu norunnu ta ar sawu bruh-
 ganu turrejusi, jaw ta ne sinn sawu gohdu fargaht, jaw ta padewufees us nelab-
 beem darbeem! Ta irr negohdiga un besdeewiga buhschana pee mums, to bruhci pahr-
 west us mahjohm preeksch kahsu deenahm. Tas irr pawissom prett wissu gohdu dar-
 rihts, un arri muhsu tizzibai prettim. Mehs luhdsamees Deewu ik deenas: ne weddi
 muhs eeksch kahrdinachanas, un juhs, jauni laudis, tā laulibā sadewufches, paschi
 tihschī freijat kahrdinachanā eekschā. Kas grībb no Deewa kalpa gohdi gi
 basnīzā līkt salaulatees, tam ne buhs wellu nemt par prezgīneeku.
 — Un kas sawai bruhci gohdu atremm, tas irr wellu par prezgīneeku nehmees.
 Kad taħbi laudis pehz arri teek salaulati, naw wiinneem swēhtiba eeksch laulibas. Ta
 patiſchana un mihestiba teem sawihtusi, teem pehz wairs naw nefahda ustizziba.
 Taks patiſchanas weetā eemetaks nepatiſchana, un taks mihestibas weetā eemet-
 takhs eenaidiba un duſimiba. Zik reis to esmu atraddis par sawu leelu draudsi! Tas-
 labb, mihtee, effat prahtri laudis un effat kristigi laudis, un ne darrast tā. Ne eita,
 laulineeki, kohpā dīshwoht, eekam effat salaulati. Ta irr leeka aīsbilde, ja fakta: man
 naw, kas barroktus pabarro, man naw, kas kahsas palihds faraudsiht! — Zilweka
 laime eeksch laulibas ne zekahs no borrokteem, kas us kahsahm irr apehsti; un no
 brandwihna un allus, kas us kahsahm irr isdseris! Ussnemm' ar skaidru un ar dee-
 wabihjigu fiedi sawu laulibu, tad cewim buhs labbi eeksch laulibas. Ja ir tee jaunee
 laudis scho mahzibū laistu par galwu pahrf, tad juhs, tee wezzakee, to paturreet
 sawā fiedi. Juhs us to zeeti stahwat: es aħħrak fawu meitu jeb dehlu no mahjahm
 ne islaidishu, kā tik ween tad, kad buhs wissi gattawī no mahjahm ceefcham us ba-
 snīzu braukt pee laulibas! Za juhs tā ne darrifeet, scho mahzibū ne peenemfeet, tad,
 ja juhsu dehls eeksch laulibas nopohtifees, un juhsu meita eeksch laulibas rāhdahs,
 tad juhsu behrru assaras no jums deenās — tāi soħda deenā atprosfis. Ir otrai-
 nehm, kam irr fawa kohpschana, — kam truhfst wissur, ja tam kohpejas, jeb ja
 tāi kohpeja naw, — ir teem ne buhs dīshwoht kohpā, kā wihrs ar fewu, preeksch laulis-
 bas. Kahdu apghażibū juhs, tā darridami, teem jaunee laudim doħdat! Un lab-
 bal' nabbags buht ar Deewu, ne kā boggats ar wellu. Efahż' arri tukfschibā dīsh-
 woht, bet eesahż' ar Deewu dīshwoht, tad tas Rungs cewim palihdsehs.

Stahw rakstihes: Tas Kungs mohzija Warau un winna nammu, Ahbrama see-
 was deht. Kaut Warauis icc ne kahdu grehku ar Sarai ne bija darrisjis, tatschu tas
 Kungs to mohzija. Kahdas tahs mohkas bijuschas, ko Warauis un winna nams irr
 geetis, to tee raksti ne peeminn. Bet gudraids Salamans fakka: ja ur ko kas grehko,
 ja ur co pa schu tam nahk fo hds. Un lassam tahlaki eeksch teem stahsteem no
 Ahbrama, kad tas lehuisch Abimeleks bija Sarai, Ahbrama seewu, nehmis, ka tas
 Kungs essohts wissas mahtes Abimeleka nammä zeeti alsslehdsis, Saras, Ahbrama
 seewas, deht. Warr buht, arri scheit Warauim tahds fo hds bija jazeesch, ka, ja nahje
 behrnü rases, mahtehm bija jamrst nohst, ne warredamas dsemdeht! — Mahees, zil-
 weks, appaksch Warauis pils pajumta laulibas - pahrkahpschanas grehks ne bija notiz-
 zes, un tarfchu leels fo hds winna nammam usnahk. Un tu, kas tu warr buht to fwehru
 laulibu ne sinni zeenicht, kam faime dsihwo mauzibä un neschkihstibä, tu brihnees, ja
 tew ne isdohdahs pee lawas dsihwes, ja tas Kungs tewis peemetle ar sawu fo hdu!
 Kas sinn labbu darrisht un to ne darra, kas posihst ta Runga prohtu un pehz ta ne darra,
 ka Deews mahza, kur tas warr kurneht, ja Deewa fwehtiba no tahda zilweka atrau-
 jahs! Bet kalabb tad Warauim tahds fo hds usnahje, winsch jaw ne sinnaja, Sarai
 effam Ahbrama seewu? — Woi tad Deews zilweka nessinnaschanu arri peemetle, woi
 winsch arri fo hdihs netihschus grehkus? — Isfchkiert to laobi: zilweks fakka daschu
 grehku netihschu, kas Deewa preekschä tatschu tihschais grehks. Deews sawu bau-
 flibu katram irs eelzjis firdi un mutte, un kas co bauflibu ne kluasa, tas ne paliks
 nefohdihes. Kristus fazzija: Wai tew, Korazin! Wai tew, Betsaida! Jo kad
 eeksch Lihrus jeb Sidanas tee brihnumi buhtu notikkuschi, kas juhfu starpä irr no-
 tikkuschi, tad tee jaw fenn buhtu no grehkeem atgreesufchees maihds un pelnöd. To-
 mehr es jums fakku: ka Lihrum un Sidanai lehtaki buhs fo hda-deena, ne ka jums!
 Eeksch Lihrus un Sidanas tee brihnumi ne bija notikkuschi, kas bija notik-
 kuschi eeksch Korazim un Betsaida, talabb teem usnahks leelaks fo hds, bet ne-
 fo hdihs tee talabb ne paliks. Kam dauds irr dohts, no ta praffihs wairak; kam mas
 irr dohts, tur praffihs no ta masuma. Ne weens irr gluschi tukschs no grehku-atsihscha-
 nas; talabb tu fakki daschu grehku netihschu, ko Deews fazzihis tihschu grehku. Wa-
 rauis, to seewu mohkas redsejls, fazzija Ahbramam: kas tas irr, ko tu man effi darris-
 jis? Kapehz tu man ne effi posazzijis, ka schi tawa seewa bija? Kapehz tu effi faz-
 zijis: ta irr manna mahsa? Tad buhtu es winnu par seewu nehmis. Un nu redsi,
 sché irr tawa seewa, nemm' winnu un ejj nohst. Un Warauis pawehleja winna deht
 teem wihsreem, un tee pawaddisa winnu ar wihaa seewu, un wissu, kas tam bija.

Redsi nu Deewa brihnischkus zellus! Saprohti, ka Deewa mahrds ne mello,
 kad tas apustuls Pehteris raksta: Posemmojetees appaksch Deewa warrenas rohkas,
 lai winsch juhs pa-augstina sawä laikä. Wissu sawu suhdischanu metteet us winnu;
 jo winsch gahda par jums. Un atkal: Tas Kungs ispesti sawu falpu dwehfeli, un
 wissi, kas us winnu tizz, ne buhs noseedfigi. Të nu Ahbrams atkal atdabbu sawu
 seewinu mihiu, taisnu, gohdiyu, labbu, kahda tam bija bijusi. Deews to bija far-
 gajis un glabbajis. — Ahbrama manta wehl wastrak wairojusees, un ihpaschi winna
 tizziba jaur scho Deewa palihgu augtin augusti!

Mahzees tad nu schodeen, kriistigs zilweks: 1) De valaid' sawu mutti us to, sawu turwoku sohdiht; tu redsi, kas preeksch azzim irr, tu ne pasihsti zilweka siedi, daschs darbs israhdahs kauns preeksch tawahm azzim, kas preeksch Deewa azzim buhs labs. 2) Mahzees,zik jauki tur irr, kur starp laulateem draugeem irr mihestiba unj ustizgiba; tohdus laulatus draugus Deews fwehti un teem palihds. 3) Mahzees heidscht, no Deewa ir kaunu deenu ar pateizibu prectim nemt; Deews to kaunu deenu tai labbat leek blakkam, abbas tam deerwabishigam zilwekam par fwehtibu. Amen. W. P.

Par e e p r e e z i n a s c h a n u.

Meld. Deews labbi darr, ko darridams ic.

1. Deews dsihwo! Kam es noskumstohs, 4. Deews wedd! Tapehz arr staigaschu
Fit ka ne kahds Deews buhtu? Deews sinn, Fit drohshi toisnus zellus; Vafoules flosdeem
pahr ko es isbihstohs, Kas dsihwibu darr' isbehgschu, Enihdams winnas mellus; Deews
gruhtu, Sinn, kas man speesch, Unko firds sargahs man, Glaahs arridsan, Ko kahjas
zeesch; Kam tad ismissis raudu, Winsch pa-man ne flihdehs, Un firds tohs grehlus nihdehs.
suhst mannu gaudu.

2. Deews dsird', kad man ne kas ne kauft; Tak ubbagos ne tikschu. Kam behdas man,
Kam bailigi buhs gahdah? — Woi raises mankod gahda winsch? Lai badda ne nonihfschu.
no behdahm raus? Woi warrehs, ko pastrah. Tik dauds Deews dohs, Ka peetikshohs; Kas
daht? — Ja luhgchu ween; Deews dohs, kaszitteem schehligs rahdahs, Kas man gan arr
deen; Gan laimes deena aujsis, Deews sa-apgahdahs.

3. Deews reds, kahds gruhtums tewi Deews dsird! Tam suhdsech' behdas; Deews
speesch; Wiss jaw stahw winna sinnä, Kar reds arr mannu noskumshan'; Deews wedd!
tawa firds tik gruhti zeesch, Schis krusts tew — Kam firds tad chdahs? Deews labprahrt
nahk no winna; Pehz assarahn Un wai-dohd, Ja winsch atrohd, Ka tas man der-
manahm, Gan Deews beigs tawas mohkas, rehs leeti, Pee winna palikt zeeti. 13.
Wiss pastahw winna rohkäs.

Mirreja d see fmas.

Meld. No firds es tew, Kungs, miheju ic.

1. Mans Deews! Wehl dsihws Tew mel-leju, Sakaltas rokkas saleeku, No firds Tew lubdsu, Tehtih! Pehz pestishan' es ilgojohs, Palihds uswarreht pastarös. Tu ween man warri fwehtiht, Tu soweius pafloufii, Un man arr nahwi weeglosi, Kad pehdigs meegs man uskriftihs, Un wiss preeksch azzim no- dsibwib' ees.

Wehl waitak tur gan stahschu; Tur, Deews! Tew teikschu labbaki, Kur man gan wiss buhs gaischaki, Kungs Jesus Krist! Kaut es gan drihs, Kaut es gan drihs Tew warru flarweht debbess!

3. Wehl weenreis, Deews! Tew peefauzu, Tew mees un dwehfsli pawehlu, Arr tohs, kas fuddihs. Kungs Jesus Krist! Mans Pestitajs! man apraudahs. Upmeerini, kas behdigi, Pee Mans Pestitajs! Zaur Tew' schis zelsch us mama koppa skummig, Ne war rint sawas gaudas. Ak waddi tohs pehz Tawa prah!,

2. Wehl slawedams Tew pateizu, Pirms Eelsch gruhtahm behdahm stahw' teem klah, mirstoht azzis aiflebdsu, Par wissu, ko sché Un lad arr winneem sché buhs beigt, Dohd' baudij's. Tu, schehligs Deews! mon laipnigi gattawi us debbesf steigt, — Kungs Jesus Krist! Sché allasch waddijs tehwischki, Ta grehzi- Dohd', ka es drihs — Dohd', ka es drihs Tew neelu taupijs. Dauds brihnumu sché redseju, warru patejst debbesf!

13.

Preeks, ka tizziba zaur Lutteru atskaidrota.

Meld. Pehz Deewa prahz lai noteel man ic.

1. Kungs! Tawa svehta mahziba Sché. 4. Ko Jesus mutte mahzija, Pee ta paskaidra ne palikke, Drihs laubis to xahrgrohsja, liksim zeeti; Ne kahda svecha mahziba Pasch-gudri dauds peelikke; Bet Tu, Kungs Mums gan ne derrehs leeti; Za dasch-Deews! Apschelhoejes, ka palikk' atkal schkikh-fahrt kas Dauds leppojahs, Ur prahsta gaissta, Tu pahrspehji, Kungs! maktigi Tohs schum' eewils; Schi gudriba Err tumfiba; Kas ne mas Tew bishsta. Ta muhs ne kad ne pewils.

2. Tew, Kungs! mehs dohdam flaw' un 5. Kungs Jesus! isleij Lawu garr' Pahr gohd', Nu Lawu prahdu sinnam; Schi jauneem leezineekeem; Laws ewangeliums lai schkikhsta mahziba mums dohd, Ka Tew, ka arr' Ne suhd pee grehzineekeem. Kas neewa glahb'ju minnam. Ak pasargi Muhs schehligi, Ne klausift wiltineekeem, Bet tizzigi, Pa- to, Utgreesi fcho, Orr tohs, kas welti rahti, sthwigi Leem svehteem leezineekeem. — Par to Tew teiks, Ne muhscham beigs, Schee no tew mohdinati.

3. Nahz' Kristus draudsei palihgå, Un schehligi to fargi, Kad prett'neeki to kaitina, To Ne kad sche ne atstahsi, Tu sawus draugus draud' un apfmeij bahrgi; Ka tizziba Tohtizzigus Wehl wairak stiprinas. Dohd' luhstipraka Pee teem, kas schaubahs prahsta, dsams teem Tew prettigeem, Orr atgreetees. Ka arri teem Netizigem Sirds spehzig' pee Lewi; — Man palihdsi, Beigt svehtigi, tohp rahta. 13.

W a f f a r a d s e e f m a.

Meld. Kungs, es us tewi valaujohs ic.

1. Par wissu schehlastibu, Deews, Drihs- 3. No Tew, Kungs! wissu babbuju, To weenigais! Tew teizam mehs, Gan to ne- garri', ar lo Tew pefanju, Sirdsmeeru, kas zeenig' effam; Bet usnemmi, Deews! schehligi Scho flaru, ko Tew nessam. ne stahjahs; Zaur Lewi ween Es spehj' il-

2. Tu man arr' schodeen opghadaj's, Dauds 4. Tu, mihlais warrens Kungs un Deews! labba pee man pastrahdaj's; Ko luhdsohs, to Apfargi man, kad apguttees, No few ne lo ne es baudij's; Tu fargajis Un barrojis Man sunnu. Kad nahw' usnahkt, Man baidiht sah, un arr' mahjas laubis. Lai gattaws to uswinnu. 13.

Kristus muhsu preekfchsi hme.

Meld. Nahzi, lauschu pestitois.

1. Jesus pats man mahzija Darriht, kahnehme; Winsch zaur to man pamahza, Ra winsch darrijo; Winna svehta dshwoschan' man behdas janehsa. Man to eerahd' arridsan.

2. Ra winsch, ta few aisleegschu; Ra winsch, ta few semmoschu; Lehns, ta winsch, orr dshwoschus buht, Un ta pakkaufigs arr' kluht.

3. Winsch bes wiltus mihejis, Behdigus eepreezejis, Labbu darrijis naidneekeem; Lai ta darr' arr' fraudneekem.

4. Sawam Deewam klausija, Lehwu luhgdams mekleja, Runnaja pateefibu; Kaut tapatt arr' darritu!

5. Jesus mohlas peezeete, Krusta nahwi us-Swehtigi ta beigt, ta Tu! 13.

6. Gaddig'ar pateizibu, Baudija winsch barribu; Winsch zaur to arr' mahza man, Ehst un dsert ta arridsan.

7. Mihihais Kungs! es atsuhstu, Ra bes tew to ne spehsttu, Za man ne Laws garb un prahsts. Schehligi tohp dahwinahits.

8. Daschs pehz fawa prahta darr', Bet tas ne isdotees warr; Kas tew, Kristus! paskausa, Tas ween algu nopolna.

9. Tu wehl luhgdams aishgahjis, Lehwam dwehsl'i nodewis; Ak! laut man arr' laimotu